

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Éves szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési cseppán a kiadónál lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadónálhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyílterre vonatkozó minden külső-művek s a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábsos petitor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszámoltatnak.

Délég minden beiktatásnál 30 kr.

Nyílterre garmond sor. 20 kr.

Az aszód-b-gyarmati vasut

Alispánunk az aszód-b-gyarmati vasútványban, értekezletre hívta egybe, a febr. 12-iki nagy konferencia által kiküldött vasuti végrehajtó bizottság tagjait, melynek feladatáról s határozatairól köretekörét írjuk:

Jelen voltak: Scitovszky János alispán, mint az aszód-b-gyarmati vasut végrehajtó bizottságának elnöke, Márkus Ágost engedélyes, Br. Buttler Ervin, Horváth Danó, Madách Pál, Majthényi Imre, Prónay Péter, Reményi Károly, Sréter Alfréd, mint a vasuti végrehajtó bizottság tagjai. Az érdeklét községek részéről: Balás Dezső, Hanulay János, Homolay József, Siklaky István, Szentiványi Konrád, Ursprunger Pál, Ticsécsky József és Zimányi Jenő községi illetve körjegyzők és több érdeklési tag.

Scitovszky János elnök úr megnyitván az értekezletet, miután Horváth Danó urat alkalmi jegyzőül kérte fel, azívélyesen üdvözi a megjelenteket és hangsúlyozta, hogy az aszód-b-gyarmati vasut létesítése, habár a vármegyére nézve egészen általános érdekűnek nem tekinthető, mindazáltal a vármegye igen nagy részének anyagi boldogulását, és számos községének fejlődését van hivatva előmozdítani, és így meg van győződve arról, hogy az érdeklés ezen reá nézve életképes, nagy fontosságú ügyet tőle telhetőleg támogatni fogja, s neki a létesítés és kivétel — nehézségével elváltat feladatában segédkezet nyújtand.

Habár nemcsak ő, de mindenki meg van győződve arról, hogy gr. Degenfeld Lajos főispánunk ömeltósága a vármegye nagy részét, különösen pedig a vármegye székvárosát érdeklő ezen vasut úgynevezett lelkes támogatja; mindazonáltal tekintettel arra, hogy a főispán őmeltóságának jó indulatát és további jóakarátát ezen fontos ügyhöz továbbra is biztosítani kell; a február 12-iki nagy konferencia elhatározásához képest felkéri a végrehajtó bizottság t. tagjait, hogy az ő vezetése alatt a főispán urnál küldöttségileg tisztelegni és őt az ügy további jóakarát támogatására felkérni sziveskedjenek.

A küldöttségi tiszteleg határnapjaul f. évi april hó 1-jének d. u. 1 órája tűzöttet ki.

Ezek után az értekezlet két fontos kérdést tett tárgyalás alá, az első a répa termelés kérdése, a másik az aszód-b-gyarmati helyi érdekű vasúthoz az érdekl-

ségtől megkivánt négyezer forintnyi törzs részvény biztosítása.

Általánosán tudvaló dolog, hogy nemzetgazdasági szempontból fontos hazai cukorgyártásunk emelése, fokozása és felvirágoztatása, nemcsak azon szempontból, hogy földmívelésünket intenzívebb kultúrával fejlesszük, — répa, termelésünknek biztos keletet és eladási árt biztosítsunk, hanem egyezersmind azon indokból, hogy e tekintetben az élelmes szomszéd népekkel versenyre kelve, — a nagy arányú behozatalt ellensúlyozzuk, sőt részben a cukor kivittl is biztosítsuk.

Filloxera által elpusztított szőlőink és egyéb kedvezőtlen gazdasági viszonyaink miatt sok munkás kéz kereset nélkül — fenyegetli társadalmunkat.

Ezen figyelmen kívül nem hagyható kedvezőtlen viszonyok és körülmények indították a végrehajtó bizottságot arra, hogy az aszód-b-gyarmati vasut kiépítésével egyidejűleg a már létesített hatvani vagy a legközelebb felépítendő selypi cukorgyárak prosperitójának biztosítása céljából, egyezersmind a gazdaközönység termelési tevékenységét fokozza, — s biztos kereseti forráshoz juttassa.

A dolog úgy áll, hogy a haladó kor igényeinek teljesen megfelelő s nagy apparatussal üzembe jött hatvani cukorgyár a répa termelési gazdaközönységünk részéről biztosítani kívánja és pedig akép, hogy a répa termelésre legalább is 2000 cat. hold föld aláírás utján hozzák össze. A hatvani cukor gyár e célból szerződést köt a birtokokkal s egyéb kedvezmények mellett a cukorrépa metermézájáért 80kr vételtárt felajánl.

Kilátás van arra, hogy a selypi cukorgyár vállalat, közöi még kedvezőbb előnyöket fognak biztosítani.

De akár az egyik, akár a másik gyártelep vállalkozójával hozzák létre a szerződés, a gazdaközönység — jól felfogott érdeke, — a törzsrészvények által létrejött aszód-b-gyarmati vasut forgalmi igényei — sárgássá tessik, hogy semmit sem mulasztva és mindent elkövetve, — a cukorrépa termeléshez megkivánt 2000 hold területet biztosítsuk és írjuk alá.

Ezen vitalis kérdés fontosságától áthatva, az aszód-b-gyarmati vasuti érdeklés végrehajtó bizottsága ezen ügyet magáévé téve, — elhatározta, hogy a cukorrépa termelésre megkivánt 2000 hold terület össze-

hozása céljából az aláírási íveket kibocsátja, — azokat, a cukorgyár vállallattal kötendő szerződés formulájával, a lejjebb megnevezett uraknak megküldi oly felkéréssel, hogy a nekik beosztott községekben az aláírá sokat eszközöljék, — s az aláírási íveket Scitovszky János urhoz, Nógrádvármegye alispánjához, mint az aszód-b-gyarmati vasut végrehajtó bizottságának elnökéhez legkésőbb 1890. évi május hó 1-ig küldjék be, annálkább, mivel ezt az engedélyes is kikötötte.

Az aláírások gyűjtésére felkértettek és pedig:

1. Vagyarré, Erdőkürt, Bercséd és Szanda községekben: Prónay Péter úr.
2. Sécésény, A. és F. Ludány, Halász és Pótlény községekben: Ruszinkó Antal úr.
3. Varsány, Csálár, Kis-Zellő községekben: Ruszinkó Antal úr.
4. Debercsény, Kis-Ecsét, A. és Felső-Bodony, Romhány, és Legénd községekben: Br. Buttler Ervin úr.
5. B-Gyarmalon Ticsécsky József és Kondor József urak.
6. Húgyag, Csitár, Hily és Tráns községekben: Szabó Vilmos úr.
7. Zsely, Székabonya és Kisujfalú községekben: Galgóczy Béla úr.
8. Dejtár, Patak és Vadkert községekben: Madách Pál úr.
9. Varbó, Kis és Nagy-Kér, Zóbor, Pelső, és Sécésény-Korácsi községekben: Szabó János úr.
10. Szügy, Bakó, Csaszter, Mohora, Nándor, Patárcs és Lúba községekben: Majthényi Imre úr.
11. Surány, Herencsény és Haláp községekben: Sréter Alfréd úr.

Miután pedig Hontvármegye szomszéd- és különösen azon községei, melyek a szabadalmazott osztrák magyar államasvápalya társaság által kiépítendő ipolyánb-gyarmati vasut vonalhoz közel fekszenek és így a cukorrépa szállítására a legkedvezőbb előnyökben fognak részesíteni, — szintén kell hogy a magok érdekében ezen fontos vállallathoz sorakozzanak, a végrehajtó bizottság Hontvármegyeinek lejjebb megnevezett és kiszemelt birtokosait felkéri, hogy az illető községekben az aláírásokat létesíteni s azt Scitovszky János urhoz, Nógrádvármegye alispánjához, mint az aszód-

TÁRCZA.

Társadalmi életünk a vidéken.

Losonez, 1890. marc. hó.

Igen tisztelt Nagysám!

Az influenza, ez az új járvány, mely oroszországból jövet, egész Európát szerezcséltette látogatásával, kegyedet sem kímélte meg. Hiába, nincs azon áldás, a mi az északi szomszéd országából jő. Eljöttnek kegyedhez, mint reconvalenscens beteghez, hogy állapota felől kérdőzködjem, s kegyed reminiscenciákat elevenít fel, melyre legjobb volna a feledő fátyolát borítani. A lefolyt izraelita ifjúság bábjáról akar tehát kimerítő értesítést tőlem hallani. Nem szivesen felelek meg kívánságának, miután, ha analízisjuk s kissé mélyebben hatolunk az ügy lényegébe, nem kellemes eredményre jutunk. Egy oly kedves hölgy kérelmének azonban, nem lehet ellenállni, habár meggyőződésem, hogy az igazságot megmondva, számos ellenséget szerzek magamnak, s még hozzá a női táborban; már pedig köztudomású dolog, hogy a nők a legveszedelmesebb ellenségek, nekik mindig győznie kell. Már a fegyverben is egyenletlen az arány. Az én fegyverem, mesterségem, a toll; ez minél jobban használok annál jobban kopik, a nők fegyvere ellenben gyakoribb használat által csak „elcsúszol” lesz.

A felfordult társadalmi állapot egy jelenségére kíváncsi első sorban figyelmét terelni, mely kékenellen kinos feltűnést keltett; mulasztásnak rónám fel ezt hallgatással mellőzni. Reá kell mutatni a hibákra, hogy azok adandó alkalommal utánzásra ne találjanak.

A legbizakodottabb tanácsosnő, ha csak úgy futolag, de még is megemlékezik a bál infánytelen ki-fejezett „petezselyem” áruhárság. A lefolyt bálban, hol a civíl gárda oly tulnyomó, a tisztikar pedig oly szép számban volt képviselve, kedves szeretetreméltó höl-

gyeink néhány-tisztelet és előismerés a kivételeknek, egyeseket feltűnő előnyben részesítettek s ezek révén osztogatták a „keszkeket”. Hjah! irigylendő kivétel, ez mindenütt bódít. Ma a fegyveres béke nyomasztó állapotát nyögjük, most az egyszerű „civíl” emberszámba se jó. Hölgyeink ezen viselkedése kinos benyomást gyakorolt. Szíveik meg tehát az illető hölgyek s igyekezzenek a csorbát kikészölni, mert ily viselkedés kellemlen visszahatással lehet reájuk.

Aprópós! Hogy a hölgyekről van szó, legyen szabad kedves nagysám meg, egy megjegyzést kockáztatnom.

A bálnézőknek nem volt egyedüli intenciója a jövedelem, hanem azon is fáradozott, hogy a mulatság határozottan jól sikerüljön. Ezen fáradozása nem eredményezte a megérdemelt sikert. Azokról, kiket családi gyász, esetleg más családi vagy anyagi körülmény bátraltatott a megjelenésben, nem szándékunk megemlékezni, azok elegendően okodolták elmaradásukat; határozottan elítélendőnek vélem azonban azon családokat, kik állárukat, osztályukat miatt mindent elhagyva, tönkeltől megmaradtak el saját báljukról. Hogy mit jelent ez a moralitás szempontjából, azt fűrkészni nem kívánom; annyi bizonyos hogy csodálatos felfogás.

A bál határozottan felekezeti jelleggel bírt, mint az már a czimből is kitűnik. Jelen esetben volt leginkább tapasztalható, mily separatistikus tendenciáknak hűdol Losonez más felekezeten lévő közönység. Képzelje Nagysám, egyfelől egy más vallású nő nem kereste fel ezen említett bált. Néhány férfi, kik endevre a megmáshatlan következményeknek, megjelent, de csak azért, hogy jelenlétüket igazolva, visszavonuljanak. Természetes, hogy az oly tönkeltől tanusított elmaradás depimáló hatást ébresztett.

Nem helyes, sőt vétek osztályharcot provokálni, oly országban, mely annyi különböző elemekből áll, hol bármennyien, mégis kevesen vagyunk, szabad e

egy felekezeten, mely hazafiaságának, áldozatkészségének oly számos jeleit adta, mely magyar jellegét soha meg nem tagadta, mely a haza oltárán, ugy anyagi mint vér áldozatát mindenkor lerótta, mely a politika, a szellemi tevékenység terén érvényesítette magát, kérem szabad e a társadalmi osztályok között ezen meghasonlást megújítani?

A meleg szíveséget, a kölcsönös vonzalmat, melynek legelőkelőbb kifejezésre kellene jutnia, hiába keresünk. Kivánatos volna, hogy közös eszmék, nemes humanos célok képeznek együttesen a magyar társadalmat. Eze feladatjához egymásra: de ne is kerüljék egymást. A kölcsönös érintkezés megszüntetné ezen választalat, úgy hogy senki sem tekintné magát idegennek. Haladatosabb s hafiassabb szerep lenne ha összeolvadva egy igazi tömör magyar társadalom kört alkotnánk, mint ha exclusiv állásba helyezkedünk, az exclusiv állásponttól nem vonz, hanem eltaszítja a különböző álláspontú álló egyéneket egymástól. Meg kell tehát adni, teremteti kell azon helyet, az eszmét, mely a különböző elemeket egymashoz közel hozza; ezen érintkezés kelyeül legalkalmasabbnak kinálkozik a bál.

Nyilvános összejövetel szülő helye sok jótéteménynek, sok jó eszmének; önkéntlenül megragadja a figyelmet, foglalkoztatja az egyeseket, összehozza a különböző társaságokat; észrevétlenül tűnnek el a korlátok, a mesterséges válaszfalak, az idegenkedés megszűnik s a különböző elemek egy igazi minden jó és nemesért buzgó tömör társaságot képeznek.

Mint mindenütt, úgy itt is a hölgyeknek juthatna azon nehézség az annál haladatosabb szerep, hogy beleg társadalmunk kinővéseit megszűntetni igyekezzenek. Mindenikben legyen meg az igaz észinte jó akarati magához vonzani másokat, az esetben a siker elmaradni nem fog.

Metzner Henrik.

A mai számunkhoz fél iv melléklet van csatolva.

fölös dagálytól ment felhívása általános vízhangra talált minden hazafi-polgár kebelében.

Nemcsak a füzete és a közepültek, de a melletek utcaik hazai nagyrésze is, kora reggeltől kezdve nemzeti lobogódíszt öltöttek e napra, melynek tavasz enyhe fuvallata a sok aldozattal kiküzdött szabadság érzetére lobbantá kebelünket.

Esti 7 óráig jóval megelőzőleg sok ezer nép zibongott már a városháza előtt, honnan programmiszerűleg a fátylasmenet a füzetezést át vármegegyünk székháza elé indulandó volt.

S az impozáns, díszes menetet Habor Sándor ö. távollétegyeleti parancsnok vezényelte testvériség szép egyet-értésben tömörült itt az ugynevezett értelmi osztály az ipartestület tagjaival s a földműves gazdákkal. A testületek legtöbbje, így a dal- és távollétegyelet valamint az ipartestület az iparos ifjúság is zászlók alatt vonultak ki, s a lobogókön kívül, a feliratos és egyéb nemzeti zászlók belátatlan sokasága tűnt fel előttünk. Az önkénytelen és fényesen kivilágított utcaablakok, továbbá több mint száz rendes, s a távollétegyelet ugynevezett vészfáklyái nappali világosságot árasztottak az ünnepi menetre, mely midőn feléjük eljárnak között a megye székháza elé ért, s midőn a zene hangjai is elnémultak előbb az egyesült két férfi dalegylet zengte el a nemzeti himnuszt, majd az emelvényről nagytiszteletű Kiss István ev. segédlelkész a következő lelkes beszédet tartá:

„A magyar nemzet három évszázados szenvedés után látott ismét jó napot.

A hősztűró s igazságos Isten nem tűrhette tovább . . .

— „Hogy annyi szív
Híába omla vért,
S keserűben annyi hó kebel
Sakadt meg a hóvert.”

Ma negyvenkét esztendeje leküldötté az ég legszelbik angyalát, a szabadság angyalát, mely a lavasz szőlő szármány végig röpökölte e hazát s oly szavakat suttogott a fölébe, miként úgy az alacsony kunyhó, mint a magas palota lakójának szívében édes sejtlem, titkos vágy előderült . . . És adott a nemzetnek lángelkű költőt, ki a millió szív édes sejtelmének, titkos vágyának lángot adott . . . adott varázshatalmú vezért, kinek bűnös szavára meg a kövek is megmozdultak, hogy kiszabadítsa ezt a sokat szenvedett népet a rab-ságból s elvezette a Szabadság, Egyenlőség s Testvériség szent földére.

A költő, Petőfi Sándor megszólalt: „Talpra magyar! A hazát!” A nép utána esküdött:

„A magyarok látnak
Küszködő,
Esküsznek, hogy rabok tovább
Nem lesznek!”

A vezér, Kossuth Lajos a nemzet élére áll s felváltva az igazság mellvaszával, harcolva a jog szabályjával halomra döntve mind azt, ami a zsarnokság a nemzet és az ember megbénítására kigondolt.

Szabad lett a haza, az alkotmány visszaállított, az első felelős miniszterelnököt Gr. Batthyány Lajost a nemzet örömradiállal fogadta, szabad lett a gondolat és szó, egyenlő lett az ember polgári és vallási tekintetben, közös a teherviselés . . . stb. Mindez példátlanul a nemzetek életében, vér nélkül lett elérve! A szabadság, egyenlőség s testvériség nem pusztá jelszó volt inuá, hanem valóság, melyet millió meg millió szív fordult háláddal tekintettel a nemzetek sorsát intéző Gondviseléshez.

Boldog volt a nemzet, kimondhatatlan boldog, a minő csak lehet egy ifjú nemzet, a midőn legmérszebb álma hirtelen valósulni látja. Elérkezettnek látszott az idő, melyért buzgó imádság epedett százazrek ajakán, . . . elérkezett az idő, melyben a hon milliói osztály, vallás, nyelvkülönbség nélkül imádkozták: „Isten, áld meg a magyart! „megbűnhődte már e nép a multat s jövendő!”

Polgártársaim! A szabadság, egyenlőség s testvériség magasztos eszméi e nemzet oltárán sohasem lohogtak oly tisztá, dicső lánggal, a honszeretlet gyönyörű csillaga, mely különben a magyar nemzet egén nem bujdosó, hanem álló csillag sohasem ragyogott oly tisztá fényben, mint 1848-ban: azért kell nekünk a dicső magasztos korról emlékeznünk, hogy a szabadság, egyenlőség s testvériség szent eszméi megigézzék lelkünket s dobogtassák szívünket.

De nem sokáig tartott a nemzet öröme. A reakció pokoli tervet gondolt ki, hogy halálos esapást mérjen a nemzet boldogságára. Fellázította, felbujtatta a magyarral egy hazát lakó, egy szabadságot élvező idegen ajkú testvérmépeket. A szegény nép hitt a csábító szónak és folyt a testvér-vér S a mint a reakció is, mely mindeddig vétkes játékok öltött a jó de beteges királlyal, elvetette az eddig viselt álarcát s nyíltan fellépett: lángba borult az ország mindenfelől.

Ekkor harsant végig az országon Kossuth Lajos kiáltása: „Vészelyben a hon!” . . . ekkor kondult meg a vészharangok . . . ekkor mozdult meg a hatalmas magyar nép s mint mint egy ember a szent háborúba.

Dicső nemzetem! Történeted minden lapja harci dicsőségről beszél, de az a harcrod, melyet a népszabadság zászlaja alatt vívtál, mégis paratlanul ragyog! Dicső nemzet! Mindenkor hősök voltak fiaid, de feléleneké csak a népszabadság zászlaja avatta őket!

S kik voltak e feléleneké? Az egyszerű nép fiaid, kik a szabadság iránti szeretetből és hálából, hogy a haza, mint édes fiát ölelte őket keblére, a világhar s örök dicsőség fényes koszorúját vívták ki s e koszorúval az imádot hazát öveztek, Magyarhon légy halas egyszerű, de dicső fiad iránt! Hazám népe légy büszke fiaidra!

De a magasságos Isten így akarta, hogy a szabadság dicsőségét hordozott zászlaja porba hulljon. A nemzet az irtózatot harc után Világosnál elbukott.

Nem kísérlem meg a lehetetlent, nem kísérlem meg leírni az irtózatot fájdalmát, mely által nyíllott a nemzet szívére a világosi fegyverleletel híre. Meg kevesebb merem levonni a leplet azaz ezután történetéről. Csak azt említem meg, hogy Gr. Batthyány Lajos, az első felelős miniszterelnök a legnemesebb magyar alattvaló fölé lovetett: a 13 bűnösöket, kiknek az az egy bűnük volt, hogy a hazát s annak szabadságát végtelenül szerették — kivégezték; mások ismét súlyos bűntörte vagy a számkivetés keserő kenyerére lőnek kárhözátva.

Az alkotmány felfüggesztett, a szájra a hallgatás zara volt téve, meg a kebel mélyéből felszakadó sóhaj, a szemből kieső kőny is áruló lehetett. Állt a költő szava: „A sebzett, val a reugeleghen kínjúnak hangol ad, — magát a magyarnak kisírni nem szabad.” S a nemzet, mely nagy volt a szabadság boldog napjaiban, nagy volt a szabadság harczaiban, nagy volt éppen a legnagyobb a szenvedés napjaiban!

De végre könyördült az igazságos Isten s az elnyomott szabadság sugara újra ragyogni kezdtek a nemzet egén. S mi tudjuk, kinek köszönhetjük alkotmányos szabadságukat, tudjuk, hogy a szabadságról esleett névtelen hősöknek a szabadság martírjainak a határban szerte-szét nyugvó csontjai voltak alkotmányunk alapkövei. Azért a hálás visszaemlékezés e perceiben hálás kegyelettel adozunk a ti nagy emléteketnek is dicső hősei és vértanúi a szabadságnak! De a szabadság dicső hőseiről s martírjairól emlékezz, lehet e meg nem emlékeznünk a magyar szabadságnak, arról a töneményes nagy alakjáról, heroikus martírjáról, a kinek földi ember soha hazát forrobban nem szeretett, a kinek nagy lelke már 40 esztendeje szenved a hontalanság emészto fájdalmát. Lehet-e meg nem emlékeznünk a turini szent öregről, Kossuth Lajosról a magyar nép Mózeséről, a ki nem juthatván be a szabadság ígért földére, Turint választá Nebo hegyől, hogy rájogva szeretett népének onnan mulasson a szabadság földére. És hálás kegyelettel emléskék e róla a nemzet? A magyar nép igen! Pusztá neve varázshatású, az iránta való határtalan tisztelt s rájogó szeretet szent örökség gyánant szánt apáról-fiaira. Még nincs felede a dal: „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos, mifneked fáj, nekünk is fáj!”

De annyi bizonyos, hogy van egy áramlat, a mely rejte bár, de a Kossuth-cultusz korlátozásán dolgozik. De ha a Kossuth-cultusz korlátozása alatt azt értik, hogy szívünk egész mélyével ne lelkesüljünk a Szabadság, Egyenlőség s Testvériség szent eszméiről, hogy forró vágyat ne érezzünk azoknak minél előbbi valóstítása után; ha a Kossuth-cultusz alatt azt értik, hogy a szabadság dicső harczainak emlékeire hevesebben ne dobogjon fel szívünk, végre, ha azt értik, hogy megindulás nélkül gondoljunk, sőt feledjük a szabadság hőseit és martírjait: úgy megdönthetetlen hitem, hogy ha ez áramlat hívei a pokol minden hatalmasságaival lépnek is frigyre, a magyar haza római és bérzes-völgyes tájai csak egy névtől fognak visszahangozni s az Kossuth Lajos!

Es méltán, mert míg a szabadság lángoló szeretete élni fog e nemzet szívében, míg a nemzet maga le nem mond nemzeti létéről, szóval míg a magyar nép szívében él Kossuth Lajos neve, mi szabadság szeretet és föggetlen nemzeti-lét utáni vágyódást jelent, addig ha egyidőre fegyver erőszak kiasavarna is kezünk-ből a szabadság zászlaját, a nemzet mégis élni fog s a haza mint tavasz virulni!!!

E szép beszédet közben is több helyütt végül pedig nagy lelkesedéssel ejlenzte meg az ünnepi közönség.

Utána ismét a b-gyarmati és az iparos ifjúság egyesült dalegylete zendített rá, most már a másik hazafias dalt a „Szózat”-ot, s miként jött, ép oly emlékedt ünnepi hangulatban, folytonos eljénzés közt tért vissza a közönség a városházához. Az eljénkekből nyugától érteők, Kossuth Lajosnak jutott az országyász.

Mellőlág fejezte be az ünnepnapot a Teller Ignác vendéglő termében rendezett társas vacsora, melyen résztvett a város szingfara, kivéve azokat, akik egy vagy másképp indokoltan akadályozva voltak.

Az első pohárköszöntőt Tilhanyi Ferenc vármegegyék jeles főjegyzője tartá, megragadó vonásokkal

festve nemzeti életünk epochális nagy napját, s méltatva mindazok érdemeit, akik e korszakból a nemzet hálájában méltok. Szavait szűnni alig akáro éjének kísérték. Tetszésel szözlötték meg, e lapok szerkesztője, Farkas Ferenc, Reményi Károly, Török Sándor dr. Hermann Károly és többen, elitévén az est hőseit, a város derék polgárságát és előjáróit.

Mi pedig végezzük: azzal, vajha e nagy és nemes eszmék: szabadság, egyenlőség, testvériség a szó valódi és magasztos értelmében mindinkább megfogjanak összes polgaraink kebelében.

Tanúgy.

(Kornjathy Anzelm kir. tanácsos és kir. tanfelügyelő nr. jelentése, melyet a közigazgatási bizottságban terjesztett be.)
(Folytatás.)

A felvidéki magyar közművelődési egyeslet által Málnapatakn, és nehaj báró Pongrácz szől: Jezerniczky Katalin asszony által Patvarczon alapított óvodák megnyitása a felállítás nehézségei miatt mindez ideig késik, de jövő évben már várható. A kisdne nemhelyek (nyári óvodák) felállítására irányzott törekvésemnek eddig csak Kálnó községben volt eredménye, de jövő szünidőre Nemzeti intézetünk által kálitátsba helyezett segélyezés mellett ily óvodák állítása már több helyen várható, és minthogy az óvodák nem csak a gyermekek alapnevelésére, de a magyar nyelv terjesztésére és könnyebb elsajátítására is nagy hatással vannak, igen kíváncsok, hogy addig is, meg a népi nevelési ügyünk fővezére vallás és közokt. miniszter ur ő nagyméltósága által ezekre nézve kálitátsba helyezett országos intézkedések életbe lépnek, úgy törvényhatóságunk mint társadalomunk által is felkarolassák ez ügy, s az ennek előmozdítására törekvők kellő támogatásban részesüljenek. Mi a népi iskolákban tanítás eredményét illeti, ez általában véve jó és örömdetes haladásra mutat, különösen jó, a hol képzett tanítók vannak, de mint a fentebb közölt adatokból látszik, még mindig vagy azon iskolák száma, melyekben fenntartási alapok hiánya miatt nem képesítet tanítók alkalmaznak; ezekből pedig, főleg oly helyeken, hol a tanító megjelölése nincs biztosítva, egészen jó eredményeket várni nem lehet és itt sajátállat-kell megjegyezni, hogy meggyünkben meg több oly hely van, hol a tanító fizetése nemcsak hogy a törvényben megállapított minimális összeget meg nem közdíti, de egy száz forintot is alul van; az ily nyomorult helyzetben levőköt pedig sokat várni nem lehet és ezen helyzetben segíteni hatálmunkban eddig nem állott, mert az iskolafentartó segény hitközség anyagi helyzetében nem lehetett módot találni arra, hogy fizetési javítások eszközöltesse, de hála a gondviselésnek, ezen országosan érzett nagy bajon valahára talán megis segítse lesz, mert ezen állapotra vonatkozó adatok a nagyméltósága vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól már bekeverlén, reményünk van, hogy a közokt. törvény 142. §-ának azon intézkedése, mely szerint a néptanítók lakoson kívül legalább 300 fittal díjazandók, sokáig már nem lesz csak írott malaszt. Ezzel hasonlóan minden tanúgy harátra jötkönyon ható fent tisztelt miniszteriumnak azon előintézkedése is, mely a néptanítók nyugdíj ügyének javítása érdekében is léteztet s az erre vonatkozó adatok beküvészával reményt nyújtott ahhoz, hogy azon emberek, kik a nemzet munkái voltak, öreg napjaikban a nemzet köldúsi ne legyenek.

(Folytatás és vége következik.)

Tanúgy. Az ipolyság-b-gyarmati vasut ügyben már legközelebb megkezdik a maga munkalatoikat, melyek a végleges concessio iránti tárgyalásoknál — aligha fognak eltérni a lá esni. — A végleges concessio megadása ügyében a tárgyalások a m. kir. kereskedelmi miniszter és a szabadalmarozott osztrak magyar államvaspálya társaság közt — már folyamátba tettelek. — Az előintézkedések megjeltele végett a vasutársulat mérnökei kiküldte, s körükben vannak s több napig itt fognak időzni: Kovacevics Tamás, — a társulat egyik legkiválóbb és legkötönyb főmérnöke, továbbá Ulmwurf és Szeitkovsky mérnök urak. A subventiohoz e heten Smidl Samu ur 200 fittal, Weisz Simon marezali föld-birtokos ur 100 fittal járultak. A kisebb érdekeltsegre eső subventiohoz még 740 ftt hiányzik.

B-Gyarmat, marczis hava.
Tisztelt szerkesztő ur!

Ön mindig a vasutat prédikálja, és nem bánná ha Ipolyság Gyarmattal, — Gyarmat meg aztán Pesttel, sőt uram bocsá! — ha ugyancsak B-Gyarmat Losoneczal jöme egyenes összeköttetésbe. Az első két terv meg csak hagyján, de a harmadikkal már úgy járhatnánk mint a trojaják az ösmert fa-fóval, hogy t. i. magunk segítenék elő a minket esnyául fenyegető veszedelmes. Mert bizonyosan hallotta már szerkesztő ur is, hogy a jó losoneczak elakarják minket vizni vármegyeházaostól, penzügyigazgatóságostól, szóval csakumpakostól úgy hogy meg csak himnódol tanúja se maradjon belőlünk a régi dicsőségnek. „Hol van az egykori zaj! Hol van az egykori fény?” (kérjük mi sohajtra) „Nincsenek!” (felelik ok categorice)

Már most ilyen constellatiók közt vegye ön tisztelt uram azt az esetet, hogy a Losonecz tervezett vasut ki volna építve, vajjon nem lenne-e megkönnyebbitve a losoneczak felebarátai szándékának kivétel, ha ok minket itt loco felpakolva gőzróval szállíthatnának vendégszerző falak közt, nem pedig fatengedő unalmas longa vesturával? És hogy miért akar minket a jó étványú Losonecz nagyobb tömegelötünk és melyebben radicált jógaunk dacára szörstől-börstől magába ke-

